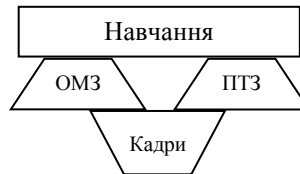

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Н.Я. Наливайко, старший викладач
Полтавський університет споживчої кооперації України

Навчання, як технологічний процес створення і передачі нових знань, базується на трьох домінуючих основах, якими забезпечується його якість.

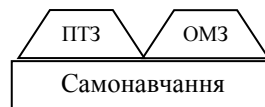
Кадри – сукупність всього персоналу навчального закладу, яким здійснюється навчальний процес та забезпечуються умови для нього.

ОМЗ (організаційно-методичне забезпечення) – сукупність навчальних засобів і організаційних заходів, необхідних для організації навчального процесу у будь-яких умовах його здійснення.

ПТЗ (програмно-технічне забезпечення) – сукупність програмно-технічних засобів, необхідних для підтримки навчання в сучасних умовах його інформатизації.

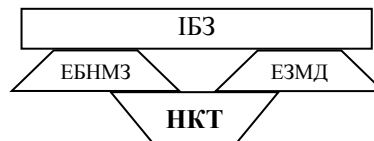
Головним принципом *кредитно-модульної* системи, яка стала переважною у вищих навчальних закладах держави, є принцип *самонавчання* та його *індивідуалізація*.

Самонавчання – процес самостійного використання засобів, необхідних для отримання певної кількості знань за увагою індивідуальних психологічних властивостей та здібностей студентів.

Інформатизація самонавчання – сукупність засобів і заходів, якими забезпечується доступ до необхідної навчальної *інформаційної бази знань (ІБЗ)*.

Інформаційна база знань (ІБЗ) – сукупність електронних засобів: бази навчально-методичного забезпечення (*ЕБНМЗ*), засобів моніторингу і діагностики (*ЕЗМД*) якості навчання.

Основною умовою використання *ІБЗ* є високий рівень організації *навчальних комп'ютерних технологій (НКТ)*, як основного засобу здійснення навчання.

Досвід нашого навчального закладу свідчить, про чималі досягнення у створенні *ІБЗ*, яка на сьогодні вважається найкращою у регіоні. Проблемою залишаються питання стосовно *НКТ*. На жаль, один із напрямків вирішення деяких проблем, що пропонувався на конференціях попередніх років – створення *автоматизованої системи організації самонавчання студентів (АСОСС)*, на сьогодні залишається не опанованим.

Основним завданням *АСОСС* визначено необхідність створення належних умов для вільного доступу кожного студента до *ІБЗ* з можливістю *самонавчання*, у т.ч. і у режимі *індивідуального дистанційного навчання*.

АСОСС, як будь-яка система, передбачає розробку і впровадження єдиної системи уніфікації та стандартизації усіх складових елементів навчального процесу, серед яких важливе місце займає *організаційно-методичне забезпечення*.

Як було попередньо визначено, стан всіх складових *АСОСС*, необхідних для її впровадження, в університеті є позитивним. Але підхід до їх організації і на сьогодні залишається стихійним і безсистемним, що і породжує багато проблем, які стримують її розвиток і впровадження.

Однією, базовою і найважливішою проблемою впровадження *АСОСС*, є проблема стану організації роботи навчальних комп'ютерних аудиторій (*КА*) та ефективність використання комп'ютерів (*ПК*), як основних засобів, якими забезпечується функціонування системи.

Моніторингом ефективності використання програмно-технічного забезпечення навчального процесу, який було проведено у 1-му семестрі поточного навчального року, було визначено незадовільний стан організації роботи комп'ютерних аудиторій і низький рівень ефективності використання *КА* та *ПК* для забезпечення самостійної роботи студентів і навіть якісної роботи на заняттях.

Результати моніторингу і практичний досвід підтверджують, що децентралізація управління *фондом комп'ютерних аудиторій*, тобто їх «закріплення» – розподіл між кафедрами створили умови для значного зниження ефективності їх використання:

1. *КА* протягом робочого дня (двох змін) використовуються нерівномірно, нераціонально і нецілеспрямовано, тобто протягом робочого дня в аудиторіях не всі пари зайняті заняттями, або в них проводяться заняття без використання *ПК*.

2. *КА* не повний робочий день забезпечені підтримкою операторів – лаборантів, тобто деякий час відсутній контроль за їх станом та станом *ПК*.

3. *КА* випускових кафедр є практично недоступними для проведення самостійних занять студентів, що створює непропорційність навантаження на ресурси інших аудиторій.

4. *КА* активно використовуються для занять на заочному відділенні у «неробочі дні» при відсутності у них операторів, які не працюють у вихідні.

5. Робота операторів – лаборантів підпорядковується керівникам різних кафедр і структурних підрозділів, що породжує відсутність єдиної методології управління їх діяльністю, хоча посадові інструкції для них є уніфікованими.

6. Вимоги до розподілу обов'язків і навантаження для операторів на різних кафедрах суттєво відрізняються, що не сприяє їх професійному росту і формуванню у них професійної майстерності для включення в навчальний процес та в процеси його підтримки.

Всі ці обставини мають суттєвий вплив на стан організації самостійної роботи студентів, які практично залежать від умов роботи *КА* та їх операторів.

Пропозиція 1. Централізація управління ННЦ Центром організацією і контролем за станом використання *КА* – напрямком для подолання цих та інших споріднених проблем.

Результати моніторингу і практичний досвід підтверджують, що при умові значного кількісного збільшення *парку ПК* якісний стан та ефективності їх використання значно знизилися за останній рік:

1. Контроль за станом *ПК* здійснюється з періодичністю від проблеми до проблеми.

2. Система оперативного збору і аналізу заявок про технічні проблеми *ПК* – відсутня.

3. Система аналітичного контролю за станом програмно-технічного забезпечення – відсутня.

4. Єдиний підхід до політики інсталяцій операційної системи та офісних програм (у різних аудиторіях, а що ще абсурдніше навіть у одній аудиторії на різних *ПК* мають місце різні інсталяції) – відсутній

5. Єдиний підхід до політики образів мережаних вікон (у різних аудиторіях, а що ще абсурдніше навіть у одній аудиторії на різних *ПК* мають місце різні образи вікна мережаних папок) – відсутній.

6. Система обліку ефективності завантаження *ПК* та аналізу їх використання користувачами (1 машино-година/1 студент і т. і. для визначення собівартості витрат на *КТ* у собівартості оплати за навчання) – відсутня.

Пропозиція 2. Розробка і впровадження єдиної аналітичної системи управлінського обліку ефективності використання програмно-технічного забезпечення *НКТ*.

Пропозиція 3. Створення у рамках ННЦ – інформаційно-аналітичного відділу управління ресурсами *НКТ*.